

• *Joan Domènech, l'incansable* historiador lloretenc, ha escrit la biografia d'un seu homònim, Joan Baptista Domènech, com a pòrtic de l'edició d'uns escrits d'aquest personatge que, nascut a Lloret l'any 1897, va marxar de jove cap a Amèrica disposat a fer fortuna, va instal·lar una indústria vitivinícola a Xile i va ser president del Centre Català de Valparaíso l'any 1937. Allà va publicar dos llibres de poemes —un en català i l'altre en castellà— i ara a Lloret li editen els *Relatos de mi pueblo*, escrits l'any 1967 i fins ara inèdits. Escrits per explicar "el suelo materno de mis amores que dejé casi un niño, no recuerdo ya cuando, y que no he de ver nunca más". Records d'adolescència entre els quals, premonitòriament, hi figura aquest: "Los fuertes calores del estio empujan hacia Lloret grandes masas de forasteros que llegan de todas partes buscando el frescor de la mar".

• *A Crespià s'hi concentra molta gent, al final de febrer, per celebrar-hi la tradicional Fira de la Mel. Molts no saben que la festa es fa en honor de l'apòstol sant Maties. Ara que els goigs s'han convertit en peça de museu, Joaquim Pla i Dalmau n'ha editat uns que són obra seva per partida triple: ell és l'autor de la lletra, la música i els gravats. Sant Maties hi apareix "nibat d'un cercle d'abelles, / el mirar dolç com la mel", i és invocat com a guaridor de malalties i com a impulsor de la prosperitat del poble: "La mel que endolceix la vida / i és llamí del paladar / feu que brolli, generosa, / de les bresques de Crespià".*

Dotze preguntes de Gaziell

A Sant Feliu de Guíxols va culminar l'homenatge a Gaziell, un migdia assolat de diumenge d'hivern, amb la inauguració d'una exposició evocadora i la celebració d'una taula rodona sobre els múltiples caires de la personalitat de l'il·lustre ganxó. Ambdós actes van tenir per escenari la noucentista Casa Patxot, adquirida fa poc per la Cambra de Comerç. Pels finestrals de la sala d'actes, sota mateix del famós rellotge ceràmic del temps i les estrelles, contemplàvem la gràcia inesgotable del passeig, la ratlla blava del mar i el puig rocós del Fortim amb la també recobrada casa del Salvament. Tot plegat semblava un quadre de Josep Amat, i hauríem dit que Gaziell havia de passar d'un moment a l'altre, amb el vestit de mil ratlles i el bastó a la mà.

L'any 1960, assegut en un pedrís del Fortim, Agustí Calvet va reflexionar tota una tarda sobre el Sant Feliu del passat i del futur i sobre les dues grans rifes que havien afavorit successivament la ciutat: la indústria del suro i el turisme. Fruit d'aquesta "meditació a soles" va ser un article que ara ha republicat la revista *Ancora* en un número commemoratiu. Pel que fa a la rifa del turisme, Gaziell hi formula, lúcidament, aquestes dotze preguntes:

"Estem segurs que aquesta segona benedicció de la fortuna, l'allau turística que ens ha invadit sobtadament, d'uns anys ençà, sense haver-la cridada ni merescuda, la sabrem aprofitar, que vol dir sostenir?"

No serà, si no hi parem compte, com l'aigua de la Riera?"

Tots tants com som, rics i pobres, cultes i ignorants, ja hi posem els cinc sentits en tocar una matèria tan fràgil com és el favor i la simpatia de la gent forastera?"

Ja ens preocupem de plaure als qui no s'accontenten d'un folklore manllevat i sovint barroer, als qui a més de la mar, la terra i el cel que ens han estat donats, voldrien conèixer la nostra personalitat autèntica?"

Tractem el turisme amb mètode i esperit col·lectiu o a rampells individualistes i aquella alegre anarquia?"

Tenim endreçada la nostra ciutat, culta, fina, captivadora com molts d'ells la voldrien?"

Als forasters vinguts d'arreu del món, els tractem com uns amics o com uns passavolants?"

Els cobrem honestament els nostres serveis, o mirem de buidar-los la bossa, com més depressa millor?"

Se'n van, per fi, contents de nosaltres i amb ganes de tornar, o, a penes són fora, quan no els sentim, proclamen que no posaran mai més els peus a casa nostra?"

Ens adonem que el turisme ja té establerta, i establirà cada dia més, una competència universal?"

Que tota la mar Mediterrània ja està cenyida d'una xarxa de turisme competent, esmolat, cap viu, disposat a disputar-nos amb les dents el doll de riquesa?"

Les sabem bé aquestes i tant d'altres coses necessàries als qui volen cultivar —que és tot el contrari d'explotar el turisme, una de les indústries modernes millors, però també més difícils?"

Gaziell confessa que se li va fer fosc, a dalt del Fortim, sense haver-se sabut contestar satisfactòriament les "inquietants preguntes". Nosaltres, amb els anys, hem anat descobrint les respostes, i encara les hem trobat més inquietants.